

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 217. — ŠTEV. 217.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 16, 1918. — PONEDELJEK, 16. SEPTEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Proč od Avstrije - je geslo zatiranih avstrijskih narodov

V CARNEGIE HALL V NEW YORKU SE JE VRŠILO ZBOROVANJE NARODOV, KI SO TLAČENI POD AVSTRO-OGRSKO. NASTOPILO SO PADEREWSKI, MASARYK, DR. HINKOVIČ IN POROČNIK STOICA. — VSI SO EDINI V ZAHTEVI, DA JE TREBA AVSTRO-OGRSKO RAZKOSATI IN VSTANOVITI PROSTE IN NEODVISNE NARODE.

V nedeljo popoldne se je vršilo v Carnegie Hall v New Yorku zborovanje avstrijskih zatiranih narodnosti, ki je izzvenilo v splošno zahtevo, da je treba Avstro-Ogrsko razkosati ter dati posameznim narodom, ki so bili dozdaj zatirani, popolno prostost in neodvisnost. Na velikem zborovanju so bili zastopani Čehi-Slovaki, Poljaki, Rumuni in Jugoslovani, ki so vsi dvignili glas na naslov Amerike za prostost in samovlado.

Pomembnemu zborovanju je predsedoval sen. Hitchcock iz Nebraska, načelnik senatskega odbora za zunanje zadeve. Poljsko je zastopal svetovno znani pianist Ignac Paderewski, katerega priznava kot dušo poljskega gibanja za neodvisnost.

Čehi-Slovake je zastopal Tomaž J. Masaryk, predsednik češko-slovaškega narodnega sveta in predsednik provizorične — od vseh zaveznikov priznane — češko-slovaške narodne armade.

V veliki dvorani je bilo videti vojske Združenih držav, Francije, Italije in Anglije, in med temi so bili pomešani tudi legionarji za svobodo malih narodov. Raz balkonov so viseli beli orli Poljske ter simboli stare češke kraljevine.

Na stotine ljudi se je moralo vrniti domov ker je bila dvorana nabito polna ter ni bilo več prostora zanje.

Vsak posamezni govornik je izjavljal, da je vojaška zmaga edini močni temelj za stalno varstvo proti zatiranju. Vsakokrat, kadar je govornik imenoval ime predsednika Wilsona, je bil prisiljen prenehati, dokler se ni polegel vihar odobravanja. Resolucija, katero so sprejeli, ima v kratkem naslednji smisel:

Sključeno, da se hočemo obvezati z vso silo za to, da v slovesni zvezi prevzamemo nalogo iztrgati iz rok dinastičnih in političnih napadalec naše prostosti brezpogojno opustitev suverenosti, katero so krivično in nasilno izvajali nad nami. V tem namenu hočemo postaviti na stran za sedanjí čas vse one politične, verske in druge spore, ki se ticejo posameznih ustav in tradicij naših odnosnih narodov ter se hočemo posvetiti izključno skupni stvari naše in prostosti sveta.

Senator Hitchcock, načelnik zborovanja, je izjavil, da bo Amerika podpirala zahtevo za zopetno ustanovljenje narodnih meja Belgije, Francije, Italije, Srbije in Rumunske ter zahtevo po samovladi vsake

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily)

Owned and published by the
(a corporation.)

FRANK HAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko \$5.00
 Za celo leto na mesto New York \$5.00
 Za celo leto na mesto New York \$5.00
 Za celo leto na mesto New York \$5.00
 Za celo leto na mesto New York \$5.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno veliki in praznični.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Doplat brez podpisa in osebosti se ne prišteje.

Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljajo stari listi, da bomo lahko našli naslovnik.

"GLAS NARODA"

New York City

Telefon: 2876 Cortlandt.

Ura odločitve

Gotovo se vsako spominja značilnih kajzerjevih besed, katere je izgovoril v začetku velike nemške ofenzive. Pri tej priliki je rekel:

Ura odločitve je prišla. In hitre, ki so sledile temu, so dokazale, da se ni motil. — Da, ura odločitve je prišla.

Odločilo se je pa proti narodu, ki je teptal pravice narodov, odločilo se je proti tistemu, ki je hotel zaslužiti ves svet.

Ura odločitve je prišla in sicer na zapadni fronti. To odločilo se je v zavestnih zmagah in v umikanju nemške armade. Zavezniški so prišli do Hindenburgove črte, kjer so nameravali Nemci organizirati svoje moči in reorganizirati svojo armado, da bi bila sposobna za težavno delo, ki bi jo čakalo spomladi.

Nemčija vidi svojo usodo in svojo obsodbo v silni moči zavezniškov, ki se niso plašili niti materialnih niti finančnih niti človeških žrtev, da so spravili zadostno silo na zapadno bojišče in jo z vsem potrebnim tako preskrbeli, da bo kos pojemajoči nemški armadi.

Ura odločitve je prišla. Centralna zaveznika že poslušata prve besede svoje končne obsodbe. Po Avstriji in Nemčiji se razlega mrmanje, mrmanje umirajočega naroda.

Stradajoči ljudje, v zadnjem času bolj vajeni porazov kakor zmaz, so izgubili zaupanje v gospode, ki so jim pravili bajko o svetovni nadvladi in o lepšem življenju po sedanjih vojni.

Ura odločitve je prišla. To odločitev je te dni podpisalo na milijone naših najboljših mož na vseh mestih, vaseh in naselbinah od kanadske meje pa do Rio Grande.

Vsak mož, ki se je podpisal na to častno listino, je zaježil zmago.

Vsak mož je s svojim podpisom potrdil obljubo, da mora biti svet v bodoče prost berlinskih zveri ter da mora ostati prost za vse večne čase

Iz naše krvave zgodovine

GOVOR LJUBLJANSKEGA ŽUPANA IVANA HRIBARJA, KI GA JE IMEL V DUNAJSKI POSLANSKI ZBORNICI 16. MARCA LETA 1909.

(Konec.)

Med pijanimi vojaki in vinjenimi civilisti se primerijo povsod iz grodi. Morda pa niso ti izgreli nikjer tako pogosti, kakor ob sobotah in nedeljah v Ljubljani. Policijska poročila, ki se pošiljajo na stajski poveljstvo o teh dogodkih in katerih število je bilo znatno, obsegajo skoro vsa karakteristično naznanilo, da so izgreli ali nastali vsled tega, ker so začeli vojaki pešpolka št. 27 psovati ljudem s "kranjski pes, kranjska svinja, slovenski pes, slovenska bestija", ali da so pri prepirih, ki so iz kateregakoli varoka nastali s civilisti, rabili brez izjeme take psovke. (Poslanec Malik: To se ob sebi razume, ker dela ta poročila policija gospoda Hribarja.) Ali, gospod kolega, saj se vendar vedno navajajo priči! In poslušajte, kar bom še dalje povedal. Če bi bilo tako, kakor vi trdite, bi se ne bilo moglo zgoditi, da so vojaki bili radi tega kaznovani. Divizionar podmaršal pl. Lang je bil tako ljubezljiv in me je zagotovil, da se v vsakem takem slučaju poklicajo vojaki na odgovor in da se jih dostikrat tudi jako ostro kaznuje. Takih kaznovanj je bilo že mnogo, prav ker se je po pričah potrdilo, da so se tako psovajući resnično zgodila. Toda, gospoda moja, karakteristično je, da se v take psovanju vojaških oblasti tiste psovke vedno in vedno rabijo. Celo pri zadnjih demonstracijah se je zgodilo, da so take izraze rabili ne samo vojaki, ki so bili v službi, ampak tudi oficirji. Tako je dal branje Pavel Vrankar na zapisnik, da je 20. septembra ob polu 9. zvečer stopil iz kavarnice Prešeren, mu je vokal 27. pešpolka, ne da bi imel kak povod, nastavljal bajonet na prsi ter vanj zakričal: "Prokleti kranjski pes, marš!" Dalje je izpovedal trgovskega sodnika Janka Stupice in pisarniškega sluga pri dr. Furlanu Valentina Džarja posneti, da je v Miklošičevi ulici poleg Bambergov hiše s svojim korodom stoječi oficir neprestano rogovil s svojo sabljo ter vpil na demonstrante "Windische Hunde", potem "Halts Maul" in "Verfluchte —" dalje trgovski sodnik Stupica ni slišal. Poslušaj, izpovedbah je imel ta oficir pri sebi psa, ki je obljubil in naskakoval vsakega pasanta. (Veselo!) Pekovski pomočnik Josip Štrajnar pripoveduje, da je pri hotelu proti njemu, ko je stal 20. septembra zvečer poleg francoske cerkve v Miklošičevi ulici, oddelek 27. pešpolka v brzotoku, da je neki infanteristi stopil pred njega ter nanj zakričal: "Ti, prokleti pes, ali boš bežal!" (Medklici.) Končno naj bo omenjena izpoved stolnega vikarja dr. Jeršeta, ki se je 20. septembra ob pol 9. od večerje pri Uršulinkah vrnil po Wolfovi ulici domov ter videl take stvari, da je dal na zapisnik naslednje besede: "Tam stoječim vojakom je strast zarla iz oči (Veselo!) in medklici), ker so se z nasajenimi bajoneti zaganjali za posamičnimi nagajivci."

Dragonci.

Tudi vedenje dragoncev ni bilo tako, da bi bilo omogočeno vplivati pomirjevalno na obinstvo. Mimogrede bodi omenjeno, da je bila ta vojaška četa poklicana prav po tem potrebnem in ne da bi bila deželna vlada mene kot šefa mesnega policijskega urada o tem obvestila. Pri tem se je storila neprevidnost, da so poslali dragonce, predno so nastopili v mestu svojo službo, v Koslerjevo

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prisiljenik: IVAN NOVAK, 1008 Norwood St., Cleveland, Ohio.
Podpisnik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 118, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ZELE, 6802 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Fem. blagajnik: ANTON HOČVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Prisiljenik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Wilkes, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVEŠ, 1123 Fabian St., City View, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROH, 825 E. 15th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Prisiljenik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mifflin, Pa.
1. porotnik: FRANK TROPOVIČ, R. F. D. 2, Box 144, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLBO, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VREDOVNI ZDRAVNIKI:

Dv. JOSIP V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, ostroma njih uradniki, so najljubše prošnje, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštne, Expressa, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Little Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Magdalenina kita

Francoski spisal JEAN RAMEAU.

23

(Nadaljevanje.)

— Da, k slapu pojdiva.

Ko sta prišla mimo cerkve, je začel Silvere razkazovati svoji prijatelji, kako je olepšal slap, toda ona je še vedno imela kri pred očmi. Razen krvi ni videla ničesar drugega.

— Jaz grem domov, Silvere. — Odpočiti se moram. — Vse mi boš drugipot razkazal. — Pelji osla v hlev ter mu daj polno naročje mojega sena.

Silveru je stisnila roko ter odšla v župnišče.

Silver je odpeljal osla v votlino ter odšel v vas. — Bilo je ob štirih popold